

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра граматики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

« 31 » 08, _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теорія та практика перекладу

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська

ОНУ

2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та практика перекладу». – Одеса: ОНУ, 2023. – 22 с.

Розробники:

Ірина МОРОЗОВА, д. філол. наук, професор, професор кафедри граматики англійської мови

Олена ПОЖАРИЦЬКА, к. філол. наук, доцент, доцент кафедри граматики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № 1 від "28" серпня 2023р.

Завідувач кафедри _____ Олена КАРПЕНКО

Погоджено із гарантом ОПІ Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

_____ Олена КАРПЕНКО

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) _____ факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 р.

Голова НМК _____ Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № _____ від " " _____ 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Олена КАРПЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 змістових модулів – 2/2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Обов’язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		16 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	72 год.
		Форма підсумкового контролю: Іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – навчити здобувачів освіти різним видам та правилам перекладу; сформувати академічні навички, необхідні для використання англійської мови в науковій діяльності та професійному спілкуванні, подальшому навчанні в аспірантурі. Основна мета обумовлює вирішення наступних завдань:

Завдання:

- ознайомити студентів з основними теоретичними основами усного та письмового перекладу як прикладної науки;
- розвивати у студентів найважливіші види мовно-розумової діяльності з метою застосування теоретичних знань у практиці усного та письмового перекладу;
- формувати й закріплювати стійкі практичні навички усного та письмового перекладу й застосування основних видів лексичних, стилістичних і граматичних перетворень у процесі перекладу для досягнення його адекватної якості;
- навчити техніці вільного усного перекладу для потреб ділових переговорів та ведення бізнесу англійською мовою;
- навчити прийомам роботи з англійськими текстами різної специфіки та практично використовувати ці знання;
- сформувати навички комп'ютерної обробки текстів англійською мовою;
- розвивати вміння та навички ведення ділової документації англійською мовою;
- формувати фахові практичні вміння та навички перекладу.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

б) загальних (ЗК):

ЗК01. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

в) спеціальних (СК):

СК06. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

СК07. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК09. Здатність до аналізу прагматичних аспектів перекладу, основних моделей, типів перекладу, видів; перекладацьких відповідників, перекладацьких трансформацій, основних прийомів перекладу, вияву адекватності перекладу і рівнів перекладацької еквівалентності.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 06. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПР 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПР 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПР 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПР 18. Здійснювати доперекладацький аналіз тексту для визначення загальної стратегії перекладу залежно від мети перекладу, стилю, жанру, типу тексту та характеру адресата, проводити лінгвостилістичний та перекладознавчий аналіз різножанрових текстів (оригіналів і перекладів), вільно володіти навичками з основних видів перекладу, всіх жанрово-стильових різновидів текстів, в тому числі на основі сучасних комп'ютерних технологій; здатність виконувати правильний письмовий переклад різностильових та різножанрових текстів, здійснювати редагування перекладу (власного і чужого).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

- **знати:** теоретичні засади перекладу, способи передавання лексичних і граматичних труднощів англійської мови українською та навпаки.
- **вміти:** адекватно відтворювати реалії суспільного життя та тексти різного плану англійською та українською мовою у перекладі.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Basic Premises of the Theory and Practice of Translation

Тема 1. The Science of Translation. Its Place among Other Linguistic Sciences. The Historical Premises and the Ways of Development of the Science of Translation.

Тема 2. Types of Translation: Synchronic, Machinery, Digesting, etc. Oral and Written Translation (Translating v/s Interpreting). The Subject of Translation. Criteria of Quality of the Translation.

Тема 3. The Judicial Grounds of Translation. Basic Principles of Translation after Ch.Raven. The Unit of Translation and Possibility of Its Variation within One and the Same Text.

Тема 4. The Process of Translation from the Point of View of Its Participants and the Theory of Communication. Determiners of the Translation.

Тема 5. Lexical Correlation in Translation: Equivalents, Variational Correlation in Translation. Non-Equivalent Lexis.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Main Translational Devices & Peculiarities of Their Use

Тема 6. The Main Translational Devices. Antonymic and Metonymic Translation.

Тема 7. Metaphoric Translation. Logical Development. Translation of Neologisms.

Тема 8. Compensation and Its Types. Concretization and Generalization.

Тема 9. Code-Switching. Different Functional Styles and Peculiarities of Their Translation. Translation of Poetry.

Тема 10. Levels of Translation (after L.S. Barkhudarov). Principles of Translating Poetry.

Тема 11. Grammatical Transpositions in Translation. Grammatical Equivalents in Translation.

Тема 12. Socio-Regional Differences in Translation. Standard English, Its Variants & How to Translate Them.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Очна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1 Basic Premises of the Theory and Practice of Translation								
Тема 1. The Science of Translation. Its Place among Other Linguistic Sciences. The Historical Premises and the Ways of Development of the Science of Translation.	7	1	1	5	6	1	2	4
Тема 2. Types of Translation: Synchronic, Machinery, Digesting, etc. Oral and Written Translation (Translating v/s Interpreting). The Subject of	7	1	1	5	6	1		4

Translation. Criteria of Quality of the Translation.								
Тема 3. The Judicial Grounds of Translation. Basic Principles of Translation after Ch.Raven.	7	1	1	5	6			6
Тема 4. The Process of Translation from the Point of View of Its Participants and the Theory of Communication. Determiners of the Translation.	7	1	1	5	7	2		6
Тема 5. Lexical Correlation in Translation: Equivalents, Variational Correlation in Translation. Non- Equivalent Lexis.	14	2	2	10	10			9
Разом за змістовим модулем 1	42	6	6	30	35	4	2	29

Змістовий модуль 2
Main Translational Devices & Peculiarities of Their Use

Тема 6. The Main Translational Devices. Antonymic and Metonymic Translation.	9	2	1	6	7	2	1	5
Тема 7. Metaphoric Translation. Logical Development. Translation of Neologisms.	7	2	1	4	9		1	7
Тема 8. Compensation and Its Types. Concretization and Generalization.	7	1	2	4	8	1	1	6
Тема 9. Code-Switching. Different Functional Styles and Peculiarities of Their Translation. Translation of Poetry.	6	1	1	4	8		1	7
Тема 10. Levels of Translation (after L.S. Barkhudarov). Principles of Translating Poetry.	7	2	1	4	8	1	1	6

Тема 11. Grammatical Transpositions and Grammatical Equivalents in Translation.	6	1	1	4	8	1	1	6
Тема 12. Socio-Regional Differences in Translation. Standard English, Its Variants & How to Translate Them.	6	1	1	4	7	1		6
Разом за змістовим модулем 2	48	10	8	30	55	6	6	43
Усього годин	90	16	14	60	90	10	8	72

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Translation as a Science. History of Its Development.	1	2
2	Тема 2. Basic Types of Translation. What is Synchronic Translation? What Makes for a Good Translation?	1	
3	Тема 3. Unit of Translation. The Unit of Translation and Possibility of Its Variation within One and the Same Text.	1	
4	Тема 4. Determiners of the Translation. Determinants in Translation Ambiguity.	1	
5	Тема 5. Lexical Correlations in Translation. Culturemes and Non-Equivalent Lexis.	2	
6	Тема 6. Basic Translational Devices: Partitioning, Integration, Transposition, Replacement.	1	1
7	Тема 7. Translating New Words. The Effect of Neologism on Translation.	1	1
8	Тема 8. Compensation Strategy in Translation. Types of Compensation in Translation.	2	1
9	Тема 9. Different Functional Styles and Peculiarities of Their Translation.	1	1
10	Тема 10. Levels of Translation (after L.S. Barkhudarov). Principles of Translating Poetry.	1	1
11	Тема 11. Translation of Grammatical Equivalents & Transpositions. Translation Techniques.	1	1
12	Тема 12. Socio-Regional Differences Vs Standard English in Translation.	1	
	Разом	14	8

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин	
		очна	заочна
1	Тема 1. The Science of Translation, its Place among Other Linguistic Sciences. The Historical Premises and the Ways of Development of the Science of Translation (самостійне опрацювання та підготовка доповіді на одну із зазначених вище тем, виконання продуктивних комунікативних вправ).	5	4
2	Тема 2. Types of Translation: Synchronic, Machinery, Digesting, etc. Oral and Written Translation (Translating v/s Interpreting). The Subject of Translation. Criteria of Quality of the Translation (підготовка доповіді на одну з зазначених тем).	5	4
3	Тема 3. The Judicial Grounds of Translation. Basic Principles of Translation after Ch.Raven. The Unit of Translation and Possibility of Its Variation within One and the Same Text (підготовка есе на одну з зазначених тем, виконання продуктивних комунікативних вправ).	5	6
4	Тема 4. The Process of Translation from the Point of View of Its Participants and the Theory of Communication. Determiners of the Translation (написання доповіді на одну з тем)	5	6
5	Тема 5. Lexical Correlation in Translation: Equivalents, Variational Correlation in Translation. Non-Equivalent Lexis (підготовка до лекції; переклад художнього україномовного тексту на вибір студента англійською мовою з виокремленням базових перекладацьких прийомів (об'єм 1 тексту – від 300 до 450 слів))	10	9
6	Тема 6. The Main Translational Devices. Antonymic and Metonymic Translation (підготовка до лекції; переклад художнього україномовного тексту на вибір студента англійською мовою з виокремленням базових	6	5

	перекладацьких прийомів (об'єм 1 тексту – від 300 до 450 слів))		
7	Тема 7. Metaphoric Translation. Logical Development. Translation of Neologisms (підготовка до лекції; переклад художнього україномовного тексту на вибір студента англійською мовою з виокремленням базових перекладацьких прийомів (об'єм 1 тексту – від 300 до 450 слів))	4	7
8	Тема 8. Compensation and Its Types. Concretization and Generalization (підготовка до лекції; переклад художнього україномовного тексту на вибір студента англійською мовою з виокремленням базових перекладацьких прийомів (об'єм 1 тексту – від 300 до 450 слів))	4	6
9	Тема 9. Different Functional Styles and Peculiarities of Their Translation (підготовка до лекції; переклад художнього україномовного тексту на вибір студента англійською мовою з виокремленням базових перекладацьких прийомів (об'єм 1 тексту – від 300 до 450 слів))	4	7
10	Тема 10. Levels of Translation (after L.S. Barkhudarov). Principles of Translating Poetry (підготовка до лекції; переклад художнього україномовного тексту на вибір студента англійською мовою з виокремленням базових перекладацьких прийомів (об'єм 1 тексту – від 300 до 450 слів))	4	6
11	Тема 11. Grammatical Transpositions and Grammatical Equivalents in Translation (підготовка до лекції; переклад художнього україномовного тексту на вибір студента англійською мовою з виокремленням базових перекладацьких прийомів (об'єм 1 тексту – від 300 до 450 слів))	4	6
12	Тема 12. Socio-Regional Differences in Translation. Standard English, Its Variants & How to Translate Them (підготовка до лекції; переклад художнього україномовного тексту на	4	6

	вибір студента англійською мовою з виокремленням базових перекладацьких прийомів (об'єм 1 тексту – від 300 до 450 слів))		
	Разом	60	72

9. Методи навчання

Словесні: пояснення правил, понять, явищ, термінів.

Наочні: ілюстрування навчального матеріалу, демонстрування відео та аудіо записів.

Практичні: усні та письмові вправи різних типів; підготовка і виступи з доповідями, індивідуальні самостійні завдання, обговорення есе та доповідей, написання рефератів.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Методи поточного та періодичного контролю: усне опитування, контрольні письмові роботи, захист доповідей, рефератів, есе, виконання та презентація індивідуального самостійного завдання у формі письмового перекладу тексту. Формою підсумкового контролю в рамках дисципліни є іспит.

Критерії оцінювання письмових завдань

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	Визначення
1	2	3
90–100	A	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, повно та системно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Виявляє цінні творчі ідеї.
85–89	B	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно викладає матеріал щодо проблеми, яка розглядається на занятті, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C	Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E	Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F	Здобувач вищої освіти не виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається.

11. Питання до підсумкового контролю

1. Виконання письмових перекладів та їх презентація;
2. Опитування теорії за наступними питаннями:

Dwell on the following topics

1. What can you say about the Science of Translation? When and where did it originate?
2. What are the historical premises and the ways of development of Translation as a science?
3. What is the place of Translation among other linguistic sciences?
4. What viewpoints on the essence of Translation do you know? Is it an art or a science? Why?
5. What is synchronic translation?
6. What is machinery translation?
7. What do you know about digesting as a type of translation? When is it used?
8. What types of oral and written translation do you know? What terms are associated with each of them?
9. What is the subject of translation?
10. What criteria of quality of translation do you know?
11. What are the judicial grounds of Translation?
12. What are the basic principles of translation after Ch. Raven?
13. What is the unit of translation? Can it vary within one and the same text?
14. How can the process of translation be represented from the point of view of its participants and the theory of communication?
15. What are the determiners of translation?
16. What levels of translation do you know?

17. What are the principles of translating poetry?
18. What types of lexical correlations in translation can you single out?
19. What are variational correlations in translation?
20. What are the differences between equivalent & non-equivalent lexis. Give examples.
21. What are the main translational devices?
22. What is antonymic translation like? Illustrate your point with a few examples.
23. What is metonymic translation like? Illustrate your point with a few examples.
24. What is metaphoric translation like? Illustrate your point with a few examples.
25. What is logical development like? Illustrate your point with a few examples.
26. How can neologisms be translated? Illustrate your point with a few examples.
27. What is compensation and what types of compensation do you know?
28. What is concretization in translation? Give examples.
29. What is generalisation in translation? Give examples.
30. What is code-switching and why is it important in translation?
31. What are the peculiarities of translating texts written in different functional styles?
32. What are grammatical transpositions in translation like? Illustrate your point with a few examples.
33. What are grammatical equivalents in translation like? Illustrate your point with a few examples.
34. What socio-regional English variants do you know? What are their typical peculiarities of translation?
35. What is Pigeon English? What is Cockney Rhyming Slang? How are different variants of standard English translated into Ukrainian?

Приклад білету

БІЛЕТ № 1.

1. The basic principles of translation after Ch. Raven.
2. The main translational devices.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю здобувач освіти може отримати максимальну оцінку (5 балів) за кожен з 12 тем. Періодичний контроль здійснюється за змістовим модулем (ЗМ1, ЗМ2) у формі письмової контрольної роботи. Відповідь під час іспиту теж оцінюється у 20 балів. У 10 балів також оцінюється індивідуальне самостійне завдання, яке здобувач освіти виконує у письмовій формі. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Поточний та періодичний контроль												Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2									Індивідуальне самостійне завдання
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	10	20	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
Контрольна робота за змістовим модулем 1-5					Контрольна робота за змістовим модулем 2-5									

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та практика перекладу».
2. Силабус навчальної дисципліни «Теорія та практика перекладу».

14. Рекомендована література

Основна

1. Зимомря М. І., Білоус О. М. Художній переклад – шляхи аналізу. К., 2013. 215 с.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця : Нова книга, 2022. 564 с.
3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. Вінниця : Нова книга, 2013. 448 с.

Додаткова

1. Кузенко Г.М. Теоретичні засади української школи художнього перекладу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. Одеса : МГУ, 2015. № 18. Т. 2. С. 135–137.
2. Мірам Г. Є., Дайнеко В. В. Основи перекладу. К. : Ніка Центр, 2012. 298 с.
3. Ролік А. В. Теорія перекладу в текстах і завданнях. Ніжин : НДПУ, 2012. 254 с.
4. Струк І.В. Відтворення мовних аномалій у художньому перекладі (на матеріалі мовлення персонажів романів Марка Твена та їх перекладів) : автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.16. Херсон, 2016. 20 с.